

Het kapitaal in stripvorm

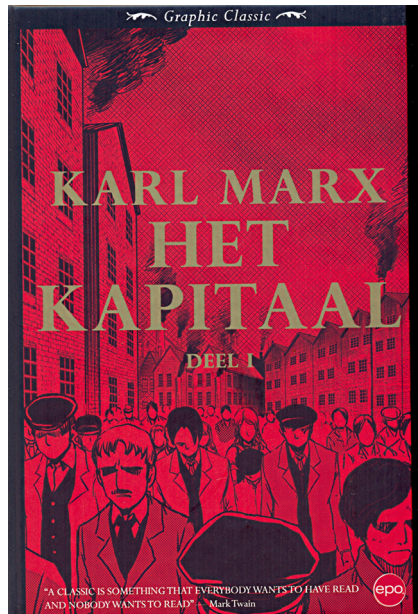
André Mommen

Karl Marx. *Het Kapitaal, deel I*, (Graphic Classic 2), Berchem: EPO, 2010, 190 blz. 18,50 euro, isbn 978 90 6445 700 5.

Een roman of historisch verhaal in een strip transformeren is een fluitje van een cent. Het script ligt er al. De hoofdpersonen en de eventuele intrige ook. Dan wordt het tekenen geblazen en wat dialogen in een ballon plakken. Maar een theoretisch werk als *Das Kapital* van Marx in stripvorm brengen is bij mijn weten nog nooit eerder geprobeerd. Welnu uitgeverij EPO komt ermee.

Wat meteen opvalt is dat de strip blijkbaar voor het jonge publiek is bedoeld, weinig tot geen tekst bevat en dat men het verhaal van de uitbuiting van het proletariaat eens niet heeft gedramatiseerd met behulp van een herkenbare historische achtergrond. Het verhaal is simpel. De jonge kaasboer Robin op de kaasmarkt ziet zijn omzet stijgen want de kaas die zijn vader maakt op de boerderij is lekkerder dan die van de concurrentie. Daniël komt langs met de idee om de productie uit te breiden. Hij zorgt voor het benodigde kapitaal om een fabriekshal en arbeiders in te huren. De massaproductie aan de lopende band start. Intussen vernemen we hoe winst wordt gemaakt, dat het geïnvesteerde kapitaal aan de geldschietster Daniël moet worden terugbetaald en dat de arbeiders tot de laatste druppel zweet worden uitgeperst. Want de lening moet worden afbetaald, zo niet dan zal de kapitaalverstrekker het onderpand komen opeisen. En dat is de boerderij-kazerij van de vader.

Het hele verhaal wordt gekruid met allerlei morele overwegingen. De vader is als kleine warenproducent tegen het avontuur van zijn zoon. Liever arm maar netjes blijven, dus zich niet aan de geldillusie

overgeven. Zoon Robin wil rijk worden, want dan zal hij ooit de dokter kunnen betalen. Hij ziet dat zijn vriendinnetje met wie hij ooit had willen trouwen, nu in de prostitutie zit. Rijken trouwen alleen met rijken. Verkeren in dure restaurants. Dat wringt bij Robin, want die ervaart nu dagelijks dat hij zelf een radertje in het uitbuitingssysteem is geworden. Ook hij is "vervreemd". Eruit stappen kan niet zo maar. Want geldschietster Daniël zet hem onder druk en leert hem, samen met de binnengekomen ploegbaas, dat uitbuiting gepaard gaat met meedogenloos optreden tegen arbeidersverzet. Dat wordt dan ook hardhandig onderdrukt. En desnoods wordt de politie erbij geroepen om een staking te breken. Hoe het allemaal afloopt, dat vernemen we in het aangekondigde tweede deel.

Wat te denken van deze aanpak om *Das Kapital* in een verhaaltje te gieten? Als het de bedoeling is een jong publiek aan te spreken, dan kan het helpen om wat te dramatiseren en te moraliseren. En ook om zo

weinig mogelijk tekst toe te voegen. Rest uiteraard de kwaliteit van het beeldmateriaal zelf. Welnu, alles is zwart-wit. Terwijl jongeren kleurendruk willen. Hoewel er afwisselend veel close-ups en situatieplaatjes worden gepresenteerd, heeft de scenarist het zich wel erg gemakkelijk gemaakt. De tekenaar verdient een eerste prijs voor houterigheid. Dat is allicht typisch Japans, want daar komt deze strip vandaan. Op de structuur van het verhaal zelf valt ook wat af te dingen. De moraliserende invalshoek biedt weinig ademruimte voor verdere verdieping van de maatschappelijke en politieke tegenstellingen. Maar misschien komt dat allemaal in het tweede deel nog aan bod.